

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

«ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ – ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΕΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ»

ΣΧΟΛΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Αξιότιμα μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης – Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων,

Θα ήθελα, με την ιδιότητα του Γενικού Γραμματέα του Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ., να σας ευχαριστήσω για την άκρως τιμητική πρόσκληση της Επιτροπής σας προς τον Οργανισμό μας ούτως ώστε να εκθέσουμε τις απόψεις μας κατά την διαβούλευση των αρμοδίων κοινωνικών φορέων σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο «Διεθνής Εμπορική Διαιτησία – Ρυθμίσεις για τη λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και λοιπές επείγουσες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης».

Θα ήθελα επίσης να σας μεταφέρω τους θερμούς χαιρετισμούς και τις αντίστοιχες ευχαριστίες του Προέδρου του Οργανισμού μας, κ. Κωνσταντίνου Μενουδάκου. Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για όλους εμάς στον Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. να συμμετέχουμε σήμερα στην σημερινή συζήτηση συμβάλλοντας έτσι στην έμπρακτη προώθηση εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών και δη αυτών που εμπεριέχονται στον υπό διαμόρφωση Νόμο.

Ο Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. αποτελεί θεσμικό συνεργάτη, θεσμικό συνομιλητή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών, όπως είναι η Διαμεσολάβηση και η Διαιτησία. Για τη δημιουργία του Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. συνέταξαν τις δυνάμεις τους Κοινωνικοί Εταίροι και θεσμικοί Εκπρόσωποι της οικονομικής ζωής και της Επιστημονικής Κοινότητας, αναγνωρίζοντας τη δυναμική και τις προοπτικές που παρουσιάζει στη χώρα μας η εναλλακτική επίλυση των διαφορών. Κεντρικός στόχος του Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. είναι η οργανωμένη προώθηση της Διαμεσολάβησης καθώς και των υπόλοιπων εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών στην Ελλάδα, μέσα από δράσεις, επιστημονικές εκδηλώσεις, ημερίδες, συνέδρια αλλά και συνέργειες με Φορείς και Αρχές, τον οποίο (στόχο) υπαγόρευσε η ανάγκη της Ελληνικής Κοινωνίας και της Ελληνικής Οικονομίας για ένα νέο, σύγχρονο σύστημα επίλυσης διαφορών καθώς και η ανάγκη για μια σταδιακή αλλαγή κουλτούρας στον τρόπο που ο «Έλληνας» αντιμετωπίζει τη σύγκρουση σε κάθε πεδίο της κοινωνικής συμβίωσης και της οικονομικής δραστηριότητάς του. Στα πλαίσια αυτά ο Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. από το έτος 2015 που έχει δημιουργηθεί, συμβάλλει στην προώθηση των Α.Δ.Ρ. και στην προσπάθεια αλλαγής νοοτροπίας στην επίλυση των διαφορών στην Ελλάδα.

Είναι γεγονός πως στον σύνθετο κόσμο συναλλακτικών σχέσεων στον οποίο ζούμε, ανακύπτουν αντίστοιχες φύσεως διαφορές και πολλές φορές διαφωνίες που αγγίζουν την είσοδο των εγχώριων και διεθνών Δικαστικών Αρχών. Οι ανακύπτουσες διαφορές δε μεταξύ νομικών οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον επιχειρηματικό κλάδο παρουσιάζουν

ιδιαίτερα αυξημένο ενδιαφέρον καθόσον πολλές φορές διακυβεύονται υπέρογκα χρηματικά ποσά ενώ λαμβανομένης υπόψη της ταχύτητας των εξελίξεων στην αγορά, αυτές καλούνται να επιλυθούν όσο το δυνατό ταχύτερα ούτως ώστε να έχουν πρακτικό οικονομικό αντίκρυσμα.

Στο πλαίσιο αυτό, ανακύπτει προδήλως η ανάγκη διαμόρφωσης και λειτουργίας ενός εξωδικαστικού θεσμικού μηχανισμού ο οποίος να παρέχει την δυνατότητα ταχείας και έγκυρης επίλυσης διαφορών εκτός δικαστικών αιθουσών κατά τον παραδοσιακό έως σήμερα τρόπο. Οι πρωτοβουλίες αυτές ταυτίζονται με την ανάγκη εκσυγχρονισμού της απονομής δικαιοσύνης μέσω της υιοθέτησεως μεθόδων όπως η Διαμεσολάβηση και η Διαιτησία.

Και ενώ στο πεδίο της Διαμεσολάβησης ο εγχώριος νομοθέτης προχώρησε στην υιοθέτησή της με το Ν. 4640/2019, δεν παρατηρήθηκαν οι ίδιες πρωτοβουλίες σε ό,τι αφορά στην Διαιτησία και δη στην Διεθνή Εμπορική Διαιτησία. Συνεπώς, για έναν Οργανισμό όπως ο Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ., η δράση του οποίου στοχεύει στην εμπέδωση και τη θέση σε ισχύ ενός νέου πολιτισμού στην επίλυση ιδιωτικών διαφορών, το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί ευχάριστη είδηση και ευοίωνη πρωτοβουλία την οποία και χαιρετίζουμε.

Είναι σαφές και συνάμα εύλογο, ότι οι διατάξεις περί Διεθνούς Εμπορικής Διαιτησίας όπως καθιερώθηκαν στην χώρα μας δια του Ν. 2735/1999, δεν αντανακλούν σήμερα την εικόνα ενός σύγχρονου νομοθετήματος το οποίο εξυπηρετεί τις ανάγκες της εποχής, την πολυπλοκότητα των συναλλαγών και των απορρεουσών εξ αυτών διαφορών. Πέραν τούτων, λαμβάνοντας υπόψη την τροποποίηση του Προτύπου Νόμου της UNCITRAL το 2006 (United Nations Commission on International Trade Law) αλλά και τις νέες τάσεις και προκλήσεις της αγοράς και του διεθνούς δικαίου, συνάγεται ότι οι τροποποιήσεις που πρόκειται να εγκαθιδρύσει ο παρόν νόμος κινούνται στην σωστή κατεύθυνση και είναι επιτακτική ανάγκη.

Τούτων δοθέντων αρχής γενομένης με το υπό διαμόρφωση **άρθρο 2** του σχεδίου νόμου, προκύπτει ότι ο νομοθέτης κινείται στην ορθή κατεύθυνση αντιλαμβανόμενος ότι ένα σύγχρονο νομοθέτημα οφείλει να ακολουθεί τις τρέχουσες εξελίξεις αποδεικνύοντας ότι το δίκαιο δεν είναι στατικό αλλά καθόλα δυναμικό φαινόμενο. **Από την μελέτη των επιμέρους κεφαλαίων του παρόντος σχεδίου, αναδεικνύεται προσφυσώς πως οι μεγαλύτερες τομές που επιφέρει ο νέος νόμος άπτονται των ειδικών ζητημάτων του ορισμού των Διαιτητών, το πλαίσιο της ευθύνης αυτών κατά την έκδοση αποφάσεων και εν γένει δράσης τους και κυρίως η πρόβλεψη ίδρυσης και λειτουργίας των Οργανισμών Θεσμικής Διαιτησίας.** Οι ανωτέρω τομές, συμβάλλουν στην διαμόρφωση ενός πλαισίου διαιτητικής επίλυσης διαφορών υπό σαφείς, καθορισμένους και ευκρινείς όρους.

Μία από τις βασικές καινοτομίες που εισάγει ο υπό διαμόρφωση Νόμος αφορά στην διαδικασία ορισμού των Διαιτητών κατά την επίλυση Διαιτητικής διαφοράς και τις προϋποθέσεις εκείνες που επιβάλλουν την εμπλοκή δικαστικών αρχών κατά τον ορισμό αυτών. Πέραν αυτού, σημαντικός πυλώνας του εν λόγω νομοσχεδίου είναι η καθιέρωση της προσωπικής ευθύνης των Διαιτητών.

Συγκεκριμένα, οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν εν συνόλω κατά τη γνώμη μας, εκ των σημαντικότερων τομών που εισάγονται στον θεσμό της Διεθνούς Εμπορικής Διαιτησίας. Γίνεται συνεπώς αναλυτική μνεία στον τρόπο διορισμού των Διαιτητών, το χρονικό πλαίσιο αυτού του διορισμού ενώ παράλληλα παρέχονται αναλυτικές προβλέψεις εξέλιξης της διαδικασίας διορισμού σε περίπτωση διαφωνίας των μερών. Τόσο κατά την επιλογή των Διαιτητών όσο και των περιπτώσεων ευθύνης τους, ήτοι όταν συντρέχει στο πρόσωπό τους δόλος ή βαρύτατη αμέλεια, ο νομοθέτης συμβαδίζει με την ανάγκη προάσπισης του κύρους και της έγκριτης διαδικασίας της διαιτητικής επίλυσης.

Οι δικονομικού χαρακτήρα διατάξεις του υπό διαμόρφωση νομοθετήματος ενισχύονται ιδιαιτέρως και με τους εισαγόμενους λόγους εξαίρεσης Διαιτητών του **άρθρου 18. Μέσω του τελευταίου, προβλέπονται οι λόγοι εξαίρεσης ενός ορισμένου Διαιτητή προς εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής αμεροληψίας της διαδικασίας.** Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται το κύρος της διαδικασίας και η εξαγωγή μίας αντικειμενικής διαιτητικής απόφασης.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι η διάταξη του άρθρου 18 θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με αντίστοιχο περιεχόμενο του άρθρου 52 του Κ.Πολ.Δ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ο διττός στόχος της αυξημένης αμεροληψίας με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο ενώ παράλληλα ενισχύεται το κύρος της διαδικασίας μέσω «δάνειων» διατάξεων από το ισχύον πλαίσιο κανόνων δικονομικών ενδιαφέροντος.

Σημαντική επίσης κρίνεται η καθιέρωση της ευθύνης του Διαιτητή δια του άρθρου 22. Συγκεκριμένα αυτή καθιερώνεται κατόπιν αποδείξεως δόλου ή βαριάς αμέλειας εκ μέρους του Διαιτητή γεγονός που ενισχύει την ασφάλεια δικαίου των εμπλεκόμενων μερών ενώ παράλληλα ενισχύει το αίσθημα ευθύνης του Διαιτητή και της σπουδαιότητας του ρόλου του. Είναι δεδομένο ότι η διάταξη κινείται προς την σωστή κατεύθυνση και παρουσιάζει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα.

Τέλος, πλέον άξια αναφοράς είναι η ρύθμιση του άρθρου 46. Μέσω αυτής εγκαθιδρύεται το πλαίσιο της θεσμικής διαιτησίας. Η ρύθμιση αυτή συμβαδίζει με το πλαίσιο δράσης και του συνόλου των πρωτοβουλιών που έχουμε λάβει ως Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. για την διάρθρωση και διοργάνωση της διαιτητικής διαδικασίας. Παράλληλα βρίσκει σύμφωνη την πληθώρα των εταίρων που συνδιαμορφώνουν τις θέσεις μας λαμβάνοντας υπόψη το πνεύμα της αγοράς και τις σύγχρονες ανάγκες της. Εξάλλου, πρωταρχική μέριμνα για όλους εμάς στον Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. είναι αυτή ακριβώς η προσπάθεια συμπόρευσης του δικαίου με τις αναδυόμενες τάσεις της οικονομίας και εν γένει του συναλλακτικού κοινού, με σκοπό την εξυπηρέτηση των σύγχρονων δικαιοδοτικών αναγκών.

Οι οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας οι οποίοι μπορούν κατά την άποψη του σχεδίου να είναι είτε ανώνυμες εταιρείες είτε Ν.Π.Δ.Δ. θα διαμορφώσουν ένα **σοβαρό και σταθερό πλαίσιο διαιτησίας το οποίο θα διέπεται από συγκεκριμένους κανόνες και ασφαλείς ρήτρες για την διενέργεια Διαιτησιών.**

Οι προβλέψεις του Νόμου για τήρηση βασικών προϋποθέσεων εκ μέρους των οργανισμών αυτών, τόσο σε οικονομικό όσο, στελεχιακό εν γένει επίπεδο,

εξασφαλίζει το κύρος αυτών. Ο απαιτούμενος Κανονισμός Διαιτησίας αποτελεί εκ των ουκ άνευ στοιχείο το οποίο οφείλει κάθε Οργανισμός να διαθέτει καθώς μέσω αυτού παρέχεται εκ των προτέρων σαφής εικόνα στα εμπλεκόμενα μέρη ενώ τα τελευταία αποφεύγουν επιπλέον κοστοβόρα στάδια διαμόρφωσης τέτοιου κανονιστικού πλαισίου πριν την ουσιαστική εκκίνηση της Διαιτησίας και εξέτασης της υπόθεσης. Επιπλέον η ύπαρξη ενός κανονιστικού πλαισίου εξασφαλίζει ότι αυτό θα εμπλουτίζεται και θα διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο, παρέχοντας έτσι περισσότερες δικλείδες ασφαλείας και θεσμικής αρτιότητας στα υποψήφια εμπλεκόμενα μέρη.

Η εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης εξασφαλίζει και ενισχύει παράλληλα το κύρος των Οργανισμών ενώ η δυνατότητα ιδρύσεως τόσο ιδιωτικών όσο και δημοσίων, δεν επιφέρει ουσιαστικό μείζον ζήτημα μιας και το σύνολο αυτών υπάγεται στους ίδιους ακριβώς κανόνες και προϋποθέσεις ενώ παράλληλα η ενίσχυση του ανταγωνισμού θα συνεπικουρήσει στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, την συνεχή επιστημονική εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς και την δυνατότητα προσέλκυσης ελληνόφωνων (προερχόμενων εκ Κύπρου) είτε ξενόγλωσσων διαφορών από χώρες της Βαλκανικής ή άλλων μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν και αντανakλαστικά οικονομικά οφέλη στην χώρα μας εφόσον το υπό διαμόρφωση πλαίσιο μπορεί να καταστεί άκρως ελκυστικό σε ξένους επενδυτές μιας και συμβαδίζει με το πνεύμα, τις ανάγκες και τις εξελίξεις της εποχής σε νομικό και οικονομικό επίπεδο.

Τούτων δοθέντων, προκύπτει αναντίρρητα ότι το παρόν σχέδιο νόμου ακολουθεί τις σύγχρονες ανάγκες απονομής της δικαιοσύνης λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη σημαντικές πτυχές του συναλλακτικού κόσμου. Ο συνδυασμός της δυνατότητας διαιτητικής επίλυσης σε όσες διαφορές χρήζουν αυτής, με την τήρηση μάλιστα αρκετών δικονομικών πρακτικών, εξασφαλίζει το κύρος της διαδικασίας και την εγκυρότητα αυτής παρέχοντας έτσι σε πολίτες και επιχειρήσεις μια ασφαλή δικαιοδοτική επιλογή.

Οι ανωτέρω θέσεις αντιπροσωπεύουν όλους τους εταίρους του Ο.Π.Ε.Μ.Ε.Δ. και ευελπιστούμε να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην τελική διαμόρφωση ενός αναγκαίου και συνάμα τόσο χρήσιμου νομοθετήματος.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή και τον χρόνο σας.